

Dr. Babasaheb Ambedkar Open University
Term End Examination January -2026

Course	: MASKT	Date	: 17/02/2026
Subject Code	: MASKT-10	Time	: 03:00pm to 05:15pm
Subject Name	: સંસ્કૃત ગદ્ય સાહિત્ય અને કાદમ્બરી તથા(શુકનાસોપદેશ)તથા દશકુમારચરિત (ઉ.8)	Duration	: 02.15 Hours
		Max. Marks	: 70

- પ્રશ્ન-1 (અ) નીચે આપેલ શ્લોકનું ભાષાંતર કરો. (કોઈ પણ બે) 10
1. અપરિણામીપશમો દારુણો લક્ષ્મીમદઃ । કમ્તમનૃજનવર્તિસાધ્યમ રમૈશ્વચર્યતિમિરાન્ધત્વમ્
અશિશિરૌપચારહાધ્યોઽતિતીવ્રો દર્પદાહજ્યરોષ્મા । સતતુમમૂલમન્ત્રગમ્યો વિસમો વિષય
વિધાસ્વાદમોહુચ નિત્યમસ્ત્રાનશૌચવથ્યો રાગમલાવલેપઃ । અજસ્રમઅપાયસાનપ્રબોધી ઘોરા ચ
રાજ્યસુખસન્નિપાતનિદ્રા ભવતીતિ, વિસ્તરેષાભિધીયસે ।
 2. અથ સોડપ્યાચચક્ષે- દેવ, મયાપિ પરિભ્રમતા વિન્ધ્યાખ્ય કોડીપ કુમારઃ શ્રુધા તૃષા ચ ક્લિષ્ટ ક્લેશાઃ
ક્વચિત્કૂયા ધ્યાસે ડસ્ટ વર્ષ દેશીયા દૃષ્ટઃ। સ ચ ત્રાસગકાદમ ગદલ - ભરા ભાર ક્લિષ્ટસ્થ મેં
ક્રિયતામાર્થ, સાહાય્યકમ્। અસ્ય મેં પ્રાણાપરારિણી" પિપાસાં પ્રતિકર્તુ મુદકશ્ચન્નિર કૂર્ય કોડીવ
નિસ્કલો મમૈકશરણમ્ પતિતઃ તમલમસ્મિ નાહમુદ્ધર્તુમ્' ઇતિ ।
 3. અપિ ચ પૂર્ણાન્યેવ હેમરલૈઃ કોરાગૃહાણિ । સર્વશ્ચૈષ જીવલોકઃ સમગ્રમપિ યુગસહસ્ર ભુક્ષાનો ન તે
કોષ્ઠાગારાણિ રેધયિષ્યતિ। વિકામપર્યાયાં યદન્યાજિવાયાસઃ ક્રિયતે ૧ જીવિતં હિ નામ જન્મવર્તા ચતુ
પશ્ચાન્થાનિ । તત્રાપિ ભોગભોગ્યમલ્પાપં ચયઃ ખણ્ડમ્ ।
 4. ઘુલાપ દૂત્યરાશ સ્તૂળવત્યાગાઙ્ગુપમાન માશ યાદા યમ્, જયપરાજયા નવ સ્થાનાદર્ષવિષાદયોર
વિધ્યત્વમ્ પૌરુષૈકનિમિત્તસ્થામર્ષસ્ય વૃદ્ધિઃ અક્ષહસ્તભૂર દિ ગોચ રાણા મત્યન્ત દુરુચ લક્ષ્યાણાં
કૂટકર્મણામુપલક્ષણા દનન્ત બુદ્ધિ નૈપુણ્યમ્ એક વિષયોં પસંહારાશ્વિત સ્થાવિચિતમૈકાવ્યમ્, અધ્યવસાય
સહચરેષુ સાર સંધવતિરતિઃ અતિકર્કશ પુરુષ પ્રતિ સંસર્ગાદિ નન્ય ધર્ષણીયતા, માનવધારણ અકૃપણં ચ
શરીરયાપન મિતિ ।
- (બ) નીચેનામાંથી ગમે તે બે સસંદર્ભ સમજાવો. 04
1. અહં માહાત્મ્યં પતિવ્રતાનાં ।
 2. અવિશ્વસ્તા હિ જન્મ્ભુમિરલક્ષ્મ્યાઃ।
 3. જનઃ ગુણવન્તમપિ પવિત્રમિવ ન સ્પૃશતિ ।
 4. અર્થેષુ દિનેષુ ભૂયોભયઃ ।
- પ્રશ્ન-2 બાણભટ્ટના જીવન,સમય અને કૃતિઓ વિશે જણાવો. 14
- અથવા
- કથા અને આખ્યાયિકાના લક્ષણો જણાવો.
- પ્રશ્ન-3 આધુનિક સંસ્કૃત સાહિત્યનો ઉદ્ભવ અને વિકાસ વિશે જણાવો. 14
- અથવા
- કાદમ્બરી કથાનો કથાસાર લખો.

પ્રશ્ન-4 ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે બે)

14

1. દંડીનું જીવન.
2. ઋગ્વેદનું ગદ્ય સાહિત્ય.
3. પ્રશિષ્ટ ગદ્ય સાહિત્યનો ઉદ્ભવ અને વિકાસ.
4. સુબંધુની કૃતિ વાસવદત્તા.

પ્રશ્ન-5 નીચે આપેલા પ્રશ્નોના યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ઉત્તર લખો. (દરેકના બે ગુણ)

14

1. અનંતવર્મા કઈ કૃતિનું પાત્ર છે.
(A) કાદમ્બરી (B) દશકુમારચરિત (C) શુકનાસોપદેશ (D) હર્ષચરિત
2. ઋગ્વેદમાં કેટલા સુક્તો છે ?
(A) 1028 (B) 1023 (C) 1025 (D) 1027
3. છાંદોગ્યઉપનિષદ ક્યાં વેદ સાથે સંબંધ ધરાવે છે ?
(A) ઋગ્વેદ (B) યજુર્વેદ (C) સામવેદ (D) અથર્વવેદ
4. વેદાંગના અંગો કેટલા ?
(A) 6 (B) 5 (C) 8 (D) 4
5. ચંદ્રાપિડ ક્યાં સરોવર પાસે મહાશ્વેતાને મળે છે ?
(A) માનસરોવર (B) નળસરોવર (C) અચ્છોદસરોવર (D) કોટેશ્વરસરોવર
6. દશકુમારચરિતમાં કેટલા કુમારોની કથા છે ?
(A) 12 (B) 10 (C) 15 (D) 16
7. વેદનું મુખ કોને કહ્યું છે ?
(A) શિક્ષા (B) કલ્પ (C) વ્યાકરણ (D) છંદ
